

Přehled změn provedených novelou zákona o pobytu cizinců s účinností od 02.08.2021

SPRÁVNÍ POPLATKY

Nově podléhá správnímu poplatku ve výši 200 Kč přijetí žádosti občanů EU o vydání osvědčení o registraci (dříve žádost o vydání potvrzení o přechodném pobytu), dále žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, žádost o prodloužení pobytové karty nebo průkazu o povolení k pobytu rodinného příslušníka občana EU a konečně i žádost o vydání povolení k trvalému pobytu občana EU a jeho rodinného příslušníka. Poplatku ve výši 200 Kč podléhá i přijetí žádosti o provedení změny v dokladu o pobytu občana EU nebo jeho rodinného příslušníka.

Správní poplatky se vybírají ve formě kolkové známky. Platba správního poplatku v hotovosti nebo platební kartou není možná, protože k tomu pracoviště Ministerstva vnitra nejsou vybavena – na pracovištích není ani pokladna ani terminály pro příjem platby kartou.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

POVINNOST DOKLÁDAT KOMPLEXNÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Zákon o pobytu cizinců od 02.08.2021 stanoví pro cizince, který vstupuje na území a bude na něm pobývat déle než 90 dnů, povinnost uzavřít do 90 dnů od vstupu na území ČR cestovní zdravotní pojištění v rozsahu komplexní zdravotní péče. Povinnost **neplatí** pro cizince, kteří jsou účastníky veřejného zdravotního pojištění, případně je jim zdravotní péče hrazena na základě mezinárodní smlouvy nebo jsou držiteli platných průkazů zdravotního pojištění EHIC a GHIC. **Dále tato povinnost neplatí** pro občany Evropské unie, na jejich blízké rodinné příslušníky (*viz níže*).

Cestovní zdravotní pojištění v rozsahu komplexní zdravotní péče, jak je požaduje zákon o pobytu cizinců, bude po dobu pěti let od účinnosti novely zákona o pobytu cizinců (tedy od 02.08.2021 do 02.08.2026) moci být sjednáno výhradně s Pojišťovnou VZP, a.s.

V případě **komerčního** cestovního zdravotního pojištění tedy platí následující:

- 1) Jestliže žádost o dlouhodobé vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu byla podána u zastupitelského úřadu České republiky do **1.8.2021** (včetně), lze před vyznačením dlouhodobého víza do pasu cizince (nebo dlouhodobého víza za účelem převzetí povolení k pobytu), ještě předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění pouze v rozsahu nutné a neodkladné péče. **Dále pak platí, že**
  - a) jestliže tento cizinec na území ČR přicestuje do 1.8.2021 (včetně), **nevztahuje** se na něj povinnost uzavřít do 90dnů ode dne vstupu na území smlouvu o komplexním zdravotním pojištění s Pojišťovnou VZP, a.s. Doklad o uzavřeném cestovním zdravotním pojištění v rozsahu komplexní zdravotní péče bude předkládat až k žádosti o prodloužení pobytového oprávnění nebo v případě žádosti o vydání nového pobytového oprávnění.
  - b) jestliže tento cizinec na území ČR přicestuje až dne 2.8.2021 nebo později, je povinen uzavřít do 90dnů ode dne vstupu na území smlouvu o komplexním zdravotním pojištění s Pojišťovnou VZP, a.s. (lze sjednat také on-line).
- 2) Jestliže žádost o dlouhodobé vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu bude podána u zastupitelského úřadu České republiky dne **2.8.2021 a později**, je třeba před vyznačením dlouhodobého víza (nebo dlouhodobého víza za účelem převzetí povolení k pobytu) do pasu cizince, předložit již doklad o cestovním zdravotním pojištění:
  - a) v rozsahu nutné a neodkladné péče na prvních 90dnů pobytu na území a na zbývající dobu pobytu současně doklad o komplexním zdravotním pojištění uzavřeném s Pojišťovnou VZP, a.s. (lze sjednat také on-line),

- b) **nebo** cizinec může předložit přímo doklad o komplexním zdravotním pojištění uzavřeném s Pojišťovnou VZP, a.s. na celou dobu povoleného pobytu na území (pojištění lze sjednat online). Doklad o uzavřeném komplexním cestovním zdravotním pojištění s jinou pojišťovnou v České republice, bude možné předložit pouze za předpokladu, že pojistná smlouva byla uzavřena nejpozději dne 1.8.2021. To neplatí, jde-li o dodatek k dřívější pojistné smlouvě, kterým se prodlužuje původní pojistná doba, jestliže byl sjednán až po 1.8.2021!
- 3) cizinci, kteří na území ČR přicestovali nejpozději dne 01.08.2021 nebo na území ČR již pobývají na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu a mají podle právní úpravy účinné do 1.8.2021 uzavřeno cestovní zdravotní pojištění pouze v rozsahu nutné a neodkladné péče nebo mají sjednáno komplexní zdravotní pojištění u jiné zdravotní pojišťovny, než je Pojišťovna VZP, a.s., **nebudou** muset po dobu platnosti svého stávajícího pobytového oprávnění uzavírat novou smlouvu o komplexním zdravotním pojištění s Pojišťovnou VZP, a.s. Doklad o uzavřeném cestovním zdravotním pojištění v rozsahu komplexní zdravotní péče uzavřené s Pojišťovnou VZP, a.s., budou povinni předložit až k žádosti o prodloužení jejich současného pobytového oprávnění nebo žádosti o vydání nového pobytového oprávnění. Toto platí také pro cizince, kteří jsou tzv. vzdálenými rodinnými příslušníky občana EU nebo Velké Británie (*viz níže*), a kterým již bylo nebo má být vydáno **povolení k přechodnému pobytu** podle právní úpravy účinné do 1.8.2021. To neplatí, jde-li o dodatek k dřívější pojistné smlouvě, kterým se prodlužuje původní pojistná doba, jestliže byl sjednán až po 1.8.2021!
- 4) k žádostem o udělení dlouhodobého víza [§ 33 odst. 1 písm. c)], prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a k žádostem o vydání nebo prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podaným Ministerstvu vnitra na území od 2.8.2021 (včetně) bude možné předložit jako doklad o cestovním zdravotním pojištění pouze:
- pojistnou smlouvou o komplexním zdravotním pojištění uzavřeném s Pojišťovnou VZP, a.s.
  - pojistnou smlouvou o komplexním zdravotním pojištění uzavřeném s jinou pojišťovnou působící v České republice, ovšem to pouze za předpokladu, že smlouva byla uzavřena nejpozději dne 01.08.2021. To neplatí, jde-li o dodatek k dřívější pojistné smlouvě, kterým se prodlužuje původní pojistná doba, jestliže byl sjednán až po 1.8.2021!

Toto platí také pro cizince, kteří jsou tzv. vzdálenými rodinnými příslušníky občana EU nebo Velké Británie (*viz níže*), a kteří budou od 2.8.2021 žádat o vydání **povolení k přechodnému pobytu**.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ DÍTĚTE NAROZENÉHO NA ÚZEMÍ

Dochází též ke změně zákona o veřejném zdravotním pojištění, dle kterého je nově pojištěncem veřejného zdravotního pojištění také dítě, které se narodilo na území ČR matce s povoleným dlouhodobým pobytem. Takové dítě je pojištěncem veřejného zdravotního pojištění pouze po omezenou dobu, a to ode dne jeho narození do konce kalendářního měsíce, v němž završilo 60 dnů věku. Pojistné za dítě hradí jeho zákonný zástupce (tedy zpravidla rodič). Narození dítěte je nutné ohlásit do 8 dnů zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna matka dítěte; nemá-li matka dítěte na území ČR veřejné pojištění, pak pojišťovně, u které je pojištěn otec, pokud ani on nemá v ČR veřejné pojištění, potom je třeba nahlásit narození dítěte u VZP ČR.

Bližší informace naleznete na stránkách Ministerstva zdravotnictví ČR: <https://www.mzcr.cz/od-2-8-2021-budou-novorozene-deti-cizincu-v-ceske-republice-povinne-pojisteny-ve-verejnem-systemu-zdravotniho-pojisteni/>

POTVRZENÍ O PŘECHODNÉM POBYTU → OSVĚDČENÍ O REGISTRACI

Novelou zákona o pobytu cizinců dochází ke změně označení dokladu vydávaného občanům EU k osvědčení jejich pobytu na území. Nově bude občanům EU vydáváno osvědčení o registraci (místo potvrzení o přechodném pobytu), nadále se bude jednat o doklad bez biometrických prvků vydávaný s platností na 10 let.

Vydaná potvrzení o přechodném pobytu se od 02.08.2021 považují za osvědčení o registraci, zůstávají platná až do doby skončení jejich platnosti a tedy není nutné je měnit.

RODINNÝ PŘÍSLUŠNÍK OBČANA EU

KATEGORIE RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ OBČANŮ EU

Zákon o pobytu cizinců nově rozlišuje mezi rodinnými příslušníky občanů EU dle § 15a odst. 1 a 2 (tzv. **blízký** rodinný příslušník) a rodinnými příslušníky občanů EU dle § 15a odst. 3 (tzv. **vzdálený** rodinný příslušník).

§ 15a

Rodinný příslušník občana Evropské unie

(1) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
- c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a
- d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.

(2) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se dále rozumí cizinec, který je ke státnímu občanu České republiky přihlášenému k trvalému pobytu na území ve vztahu uvedeném v odstavci 1 písm. a) až d).

(3) Za rodinného příslušníka občana Evropské unie se dále považuje cizinec, který

- a) je příbuzným občana Evropské unie nebo státního občana České republiky přihlášeného k trvalému pobytu na území a
  1. je v zemi, z níž pochází, osobou vyživovanou tímto občanem Evropské unie nebo státním občanem České republiky,
  2. je v zemi, z níž pochází, členem domácnosti tohoto občana Evropské unie nebo státního občana České republiky, nebo
  3. u kterého vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Evropské unie nebo státního občana České republiky, nebo
- b) má s občanem Evropské unie nebo se státním občanem České republiky přihlášeným k trvalému pobytu na území řádně doložený trvalý partnerský vztah.

ZMĚNA DOKLADŮ

Od 02.08.2021 budou všem občanům třetích zemí vydávány doklady obsahující biometrické prvky, tedy i rodinným příslušníkům občanů EU. V případě přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU se bude jednat buď o pobytovou kartu nebo průkaz o povolení k pobytu, v případě trvalého pobytu rodinného příslušníka občana EU to bude buď karta trvalého pobytu nebo průkaz o povolení k pobytu.

Pro rodinné příslušníky občanů EU, kteří sami nejsou občany EU, je stanovena povinnost výměny stávajících dokladů za nové biometrické doklady. Platnost všech ne-biometrických dokladů skončí dne 03.08.2023! Výměna stávajících dokladů za nové biometrické doklady je bezplatná.

V případě tzv. vzdálených rodinných příslušníků lze důrazně doporučit, aby si o výměnu stávajícího dokladu požádali nejpozději do 31.08.2022, neboť jen tak jim zůstane zachováno postavení rodinných příslušníků blízkých.

NOVÉ NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI

Ohledně náležitostí žádosti se pro cizince v kategorii tzv. blízkých rodinných příslušníků oproti současnému stavu nic nemění. Stále je nutné dokládat platný cestovní doklad, fotografii, doklad o zdravotním pojištění, doklad o zajištění ubytování, doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana EU, příp. doklad o pobytu občana EU na území. Tzv. vzdálení rodinní příslušníci jsou od 02.08.2021 povinni k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu předložit ještě doklad o úhrnném měsíčním příjmu rodiny po sloučení a doklad o cestovním zdravotním pojištění v rozsahu komplexní zdravotní péče na celou dobu pobytu.

OBČANÉ VELKÉ BRITÁNIE

Pro občany Velké Británie, kterým bylo v minulosti vydáno potvrzení o přechodném pobytu nebo jim byl na území ČR povolen trvalý pobyt, platí povinnost výměny stávajících dokladů za nové biometrické doklady. O výměnu dokladu jsou občané Velké Británie povinni požádat do 31.08.2022. Stejná povinnost pak platí i pro rodinné příslušníky občanů Velké Británie, kterým byl na území ČR povolen přechodný nebo trvalý pobyt, i tito jsou povinni vyměnit stávající pobytovou kartu nebo průkaz o povolení k trvalému pobytu do 31.08.2022.

Občané Velké Británie, kteří prokáží, že na území ČR oprávněně pobývali ke dni 31.12.2020 budou moci i nadále na území ČR žádat o vydání osvědčení o registraci, tedy budou se na ně i nadále vztahovat ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se občanů EU. Osvědčení o registraci jim nicméně bude vydáno formou biometrického průkazu o povolení k pobytu s platností na 5 let.